

DALMATIKO INKIOSTRI

Julija je razstavil v srednji sobi Jakopičevega paviljona zbirko štiridesetih del dalmatinski, že več let v Ljubljani živeči slikar *Dalmatiko Inkiostri*. Kmalu po vojni je njegov pokojni oče razstavljal prav tam umetnostno-obrtna dela, izvršena v nekem sintetičnem narodnem slogu, okrašena s prirejenimi dalmatinskimi in drugimi južnoslovanskimi ljudskimi ornamentalnimi motivi. To pot je Dalmatiko Inkiostri v Ljubljani prvič javno nastopil. Navzlic njegovi kolektivni razstavi je pa izredno težko določiti pravo mesto in ceno njegovemu ustvarjanju. Razlog je huda kakovostna različnost razstavljenega dela. Poleg nekaterih dobrih, okusnih slik so visele druge, ki bi na reprezentativno javno razstavo ne spadale. Njegova olja predstavljajo po večini cvetlična tihožitja živih in pestrih barv, ki pred mračnim ozadjem učinkujejo prav krepko. Močno je opazna velika odvisnost od Jakopiča, ki se je zadnja leta pričel s tolikšno vnemo posvečati slikanju rož. Da pa ponekod ta blagodejni vzornikov vpliv ni dosti zalegel, kažejo številna prav šibka, skoro diletantsko neizrazita dela iste panoge. Odločno več tvorčeve samobitnosti, pa tudi prave umetniške sile je v njegovih monotipijah. Nekateri teh listov so kar dobri. Barve so harmonično ubrane, prehodi nežni in mehki, celotni izraz poetsko nastrojen. V monotipijah je Inkiostri pokazal svoje najboljše, ker so nekateri teh pokrajinskih motivov res toplo občuteni. Zdi se pa, da je slikar bolj dekorativno usmerjen. Večjih del, zlasti kompozicij, kjer bi bilo mogoče pregledati obseg in moč njegove umetniške tvornosti, in koliko je v nji res njegovega, prav izvirnega, pa ni pokazal. — Razstavo je poživil kipar *Ivan Zajc* z nekaterimi manjšimi plastikami. Najpriljubljenejši motiv mu je še vedno mitologija, ki mu dovoljuje, da si sprostijo svojo umetniško domišljijo, za katero in pa za njegov kompozicijski smisel ga more marsikdo izmed naših mlajših kiparjev po pravici zavidati. Slogovno se pa ni izpremenil in dela še zmerom v svojem starem solidnem, novoklasičnem načinu.

EDO DERŽAJ

Zadnjega avgusta je v Jakopičevem paviljonu odprl razstavo slik in grafičnih listov Edo Deržaj. Slikar, ki se je to pot prvič predstavljal javnosti z večjim pregledom svojih del, je razstavil nad poldrugsto oljnih in akvarelnih slik, pastelov in lesorezov. Plodovitost in pridnost tvorčeva sta izredni, ker so bila med razstavljenimi slikami tudi zelo obsežna platna. Po izbiri motivov je bilo največ pokrajin, med temi pa gorski vedut. Mimo tega, slikarju očevidno najzanimivejšega predmeta, so bile razstavljene še popotne skice in vtisi iz Anglije, Benetk in Dalmacije.

Glavni značaj Deržajevega oljnega slikarstva je nekakšna romantika, ki je pogostoma sladkobna, redko kdaj resnično doživljena. Pokrajine so z izjemo nekaterih, zlasti akvarelnih slik, kjer je avtor dosegel precejšnjo tehnično popolnost, v glavnem zgolj potopisno poročevalskega značaja. O slikarju samem ti pokrajinski motivi ne povedo do mala nič, ker so močno neosebni, tako da tvorčev značaj ni opazen. Prav tako pa se zdi, da tudi ne podajajo z vso prepričevalnostjo posebnosti upodobljene pokrajine same, ki je mnogokrat nekam hladno in neosebno šablonsko izražena. Kjer slika na